

Datovou zprávou

Ke zn. SBS 09782/2019/ČBÚ-21/10

Odvolatelé:

- 1. Vodovody a kanalizace Hodonín, a.s.**, IČO: 49454544, sídlem Purkyňova 2933/2, 695 01 Hodonín
- 2. Obec Ostrovánky**, sídlem Ostrovánky č. p. 1, 696 31 Bukovany, IČO: 00636827
- 3. Obec Vřesovice**, sídlem Vřesovice 72, 696 48 Ježov, IČO: 00285501
- 4. Město Vracov**, sídlem náměstí Míru 202, 696 42 Vracov, IČO: 00285498
- 5. Obec Nechvalín**, sídlem Nechvalín č. p. 13, 696 31 Nechvalín, IČO: 00488445
- 6. Obec Vnorovy**, sídlem Hlavní 750, 696 61 Vnorovy, IČO: 00285480
- 7. Obec Dolní Bojanovice**, sídlem Hlavní 383, 696 17 Dolní Bojanovice, IČO: 00284858
- 8. Obec Čejč**, sídlem Brněnská 430, 696 14 Čejč, IČO: 00284815
- 9. Obec Tvarožná Lhota**, sídlem Tvarožná Lhota 190, 696 62 Strážnice, IČO: 00285412
- 10. Město Veselí nad Moravou**, sídlem tř. Masarykova 119, 698 01 Veselí nad Moravou, IČO: 00285455
- 11. Obec Starý Poddvorov**, sídlem Starý Poddvorov 230, 696 16 Starý Poddvorov, IČO: 00285293
- 12. Obec Skoronice**, sídlem Skoronice 102, 696 41 Skoronice, IČO: 00488534
- 13. Obec Moravský Písek**, sídlem Velkomoravská 1, 696 85 Moravský Písek, IČO: 00285137
- 14. Obec Mutěnice**, sídlem Masarykova 200, 696 11 Mutěnice, IČO: 00285145
- 15. Město Kyjov**, sídlem Masarykovo náměstí 30/1, 697 01 Kyjov, IČO: 00285030
- 16. Obec Vlkoš**, sídlem Vlkoš č. p. 95, 696 41 Vlkoš, IČO: 00285471
- 17. Obec Archlebov**, sídlem Archlebov č. p. 2, 696 33 Archlebov, IČO: 00284751
- 18. Město Hodonín**, sídlem Masarykovo náměstí 53/1, 695 01 Hodonín, IČO: 00284891
- 19. Obec Karlín**, sídlem Karlín 60, 696 14 Čejč, IČO: 00488470
- 20. Obec Hrušky**, sídlem U zbrojnice 100, 691 56 Hrušky, IČO: 00283185
- 21. Obec Nová Lhota**, sídlem Nová Lhota 355, 696 74 Nová Lhota, IČO: 00285188
- 22. Obec Hovorany**, sídlem Hovorany 45, 696 12 Hovorany, IČO: 00284904
- 23. Obec Šardice**, sídlem Šardice 601, 696 13 Šardice, IČO: 00285374

Právně zastoupení:

Frank Bold Advokáti, s.r.o., IČO: 28359640, sídlem Údolní 33, 602 00 Brno, ID DS: auwd5w7

Vyjádření k podkladům rozhodnutí dle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb.

I.

Odvolatelé využívají možnosti dle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále „správní řád“) a **uplatňují k podkladům rozhodnutí, konkrétně k „Doplnění vyjádření k odvolání“ žadatele ze dne 6. 12. 2019 (dále „vyjádření protistrany“) následující vyjádření**, a to ve lhůtě k tomu určené dle oznámení Českého báňského úřadu (dále „ČBÚ“) ze dne 18. 12. 2019, zn. SBS 09782/2019/ČBÚ-21/10.

II.

A. V bodu 2 vyjádření protistrany je podsouván názor, že těžebnu Polešovice – Kolébky a neprovozovaný zdroj Polešovice – Les je možné považovat za relevantní analog k připravovanému záměru těžebny Uherský Ostroh v blízkosti provozovaného vodního zdroje Bzenec komplex. **Tento předpoklad nelze přijmout z následujících důvodů:**

- a) Uváděný vodní zdroj Polešovice – Les nebyl **nikdy uveden do provozu a nebyl z něj tedy zásoben byt jediný obyvatel**. Vodní zdroj Bzenec komplex aktuálně zásobuje přibližně 140 tis. obyvatel převážně Jihomoravského kraje.
- b) Uváděný vodní zdroj Polešovice – Les **nemá stanoveno vnější ani vnitřní ochranné pásmo**, protože nikdy nikdo nežádal o zprovoznění tohoto vodního zdroje. Vzhledem k absenci ochranných pásem těžebna Polešovice (i s nově navrhovaným rozšířením těžby) nijak nekoliduje z hlediska úředního s nevyužívaným vodním zdrojem. Při hypotetickém zprovoznění zdroje by však s ochrannými pásmy problém jednoznačně vznikal, protože například v oblasti vodního zdroje Ostrožská Nová Ves na levém břehu Moravy jsou všechny vodní plochy dle rozhodnutí Městského Úřadu v Uherském Hradišti ze dne 9. 11. 2004 zahrnuty v ochranném pásmu II. stupně. Část vodních ploch pak přímo v pásmu I. stupně. V ochranném pásmu I. stupně jsou průzkum a těžba nerostů explicitně zapovězeny.
- c) Uváděný vodní zdroj Polešovice – Les **nemá žádné povolení k odběrům ze strany příslušného vodoprávního úřadu**. Případným zprovozněním tohoto vodního zdroje by prokazatelně došlo k ovlivnění existujícího a dlouhodobě provozovaného vodního zdroje Bzenec komplex. Byl by „přehrazen“ proud podzemní vody, který napájí vodní zdroj Bzenec komplex v ose hradištského příkopu od SV. Uváděný vodní zdroj Polešovice – Les by jímал proud podzemní vody předpokládaný k využití ve vodním zdroji Bzenec komplex.
- d) Uváděný vodní zdroj Polešovice – Les **nemá vybudováno napojení na úpravnu vod**.
- e) Těžebna Polešovice – Kolébky vzhledem k poloze při okraji nivy Moravy byla i přes existenci CHOPAV povolena i vzhledem k tomu, že je situována „přiměřeně daleko“ od skutečně provozovaných vodních zdrojů – 3,7 km od jímacích studní vodního zdroje Bzenec komplex. Z její polohy však **nelze žádným způsobem vynucovat zprovoznění těžebny Uherský Ostroh**.
- f) **Rizika pro provozovaný vodní zdroj Bzenec komplex jsou logicky hodnocena jinak** než rizika pro udávaný vodní zdroj, který základní atributy vodního zdroje nenaplnuje a který je navíc v kolizní pozici k vodnímu zdroji Bzenec komplex. Řada vrtů HV-101 až HV-114 vznikla v letech 1983, 1984. Po období 35 let nebyly učiněny žádné kroky k systematickému vodárenskému využívání daného území.
- g) Samotné jímací území Polešovice – Les **bylo vybudováno v rozsahu průzkumných vrtů** v době, kdy se ve vodárensky příznivém území hledaly v 60. - 70. letech vhodné vodní zdroje pro spotřebitele v rozvíjejících se městech a obcích v přilehlých regionech. Tedy v této jsou

pouze průzkumné vrty, které si společnosti Slovácké vodárny a kanalizace, a.s. (dále „SVK“) ponechává jako potenciální rezervu, ovšem s jejich využitím s výhledem mnoha desítek let nepočítá (otázkou je, zdali vůbec někdy bude). Jejich zájem je orientace na využití existujících rezerv na stávajících dlouhodobě využívaných a osvědčených lokalitách a zařízeních s již vybudovaných technologickým zázemím. Hovořit o vodárenském využití této lokality Polešovice Les je tedy skutečně jen snahou neznalých osob nalézt jakýkoliv použitelný argument. Při zhodnocování každého provozovatele, využít takové rezervy (pro skutečně nejzazší potřebu), se bere jednoznačně v úvahu i ekonomická stránka záměru. Tento případ v sobě zahrnuje vybudování kompletně nových jímacích objektů, včetně veškeré infrastruktury až po místo napojení na stávající provozovaný systém sloužící pro zásobování odběratel pitnou vodou (šlo by o desítky až stovky milionů Kč).

B. V bodech 3 – 7 vyjádření protistrany je snaha těžební záměr Uherský Ostroh podpořit analogií ve vztahu k vyjádření Povodí Moravy, s.p. a ve vztahu k hydrogeologickému posouzení firmy EKOHYDRO s.r.o. **I zde však analogie zcela selhává:**

- a) Kladné vyjádření Povodí Moravy k rozšíření těžebny Polešovice vychází ze skutečnosti, že záměr je situován mimo záplavové území Q_{20} a mimo aktivní záplavovou zónu. Záměr těžebny Uherský Ostroh je naopak situován v oblasti záplavy Q_{20} a rovněž v oblasti aktivní záplavové zóny. **Tato skutečnost má zásadní dopad do hydrogeologických rizik pro blízký vodní zdroj Bzenec komplex.**
- b) K bodu 4: Matematický model RNDr. Koppové si sama těžební společnost zvolila s cílem prokázat minimální vliv záměru těžebny Uherský Ostroh. Je zarážející, jaké přívlasky pro uplatnění matematického modelu za účelem popisu hydrogeologických poměrů nyní právní zástupce těžební společnosti nachází.
- c) K bodu 5: Bez blízkosti jímacího území (vrty vodního zdroje Bzenec komplex vzdáleny 3.7 km) a bez průvalů povodňových vod lze v dané oblasti těžebny Polešovice závěr o žádném (resp. nepozorovatelném) ovlivnění režimu tvorby a pohybu podzemní vody v zásadě přijmout. Je ale potřeba vědět, že ve srážkově deficitní oblasti je těžebna místem ztráty (zvýšeného výparu) vody. Dochází k nadměrnému prohřívání vody. Proud podzemní vody je koncentrován přes štěrkovnu. Výše uvedené faktory v blízkosti provozovaného vodního zdroje nabývají na významu a lze je analyzovat právě s využitím modelování.
- d) K bodu 5: Jediným vodním zdrojem, který může těžebna Polešovice ovlivnit, jsou jímací studny vodního zdroje Bzenec komplex. Jímací study tohoto zdroje jsou od těžebny vzdáleny 3.7 km. Všechna tři prameniště vodního zdroje Ostrožská Nová Ves (Vodárenské jezero, násoskové řady Les a vrt HVN9) jsou situována za rozvodnicí a proti směru proudění podzemní vody od těžebny Polešovice. K ovlivnění těchto pramenišť tedy logicky vzhledem k poměrům proudění vůbec dojít nemůže. Co se týká nikdy nevyužívané řady vrtů HV-101 až HV-114, označované též „záložní zdroj“, je poměrně pravděpodobné, že proud podzemní vody z těžebny Polešovice tuto skupinu vrtů zcela míjí.
- e) K bodu 5: Je ale rovněž potřeba připomenout, že k eliminaci rizik těžby přijala těžební společnost plán vybudovat hydraulickou bariéru. Při řádném provozu bariéry, která má být spouštěna i při zhoršení kvality vody v těžební laguně vlivem povodně (54. podmínka stanoviska EIA), ale k ovlivnění vodního zdroje Bzenec komplex prokazatelně dojde. Hlavní scénáře rizik pro vodní zdroj Bzenec komplex (zaplavení těžební laguny a okolních ploch povodňovou vodou zhoršené

kvality, nemožnost provozu bariéry v době povodně, vnos neodbouratelných kontaminantů) ale těžební společnost prokazatelně opominula. To vše jsou faktory, které zpráva RNDr. Pospíšila logicky vzhledem k jiné hydrogeologické pozici těžebny Polešovice nijak nemůže reflektovat. **Vytržení několika vět z této zprávy bez uvážení celého kontextu posuzované problematiky záměru těžby Uherský Ostroh je krajně neprofesionální a užití analogie je nesprávné.**

- h) K bodům 6 a 7: Vodní plochy vzniklé těžbou štěrkopísku u Ostrožské Nové Vsi na rozdíl od plánované oblasti těžby Uherský Ostroh leží mimo aktivní záplavové území. Dvacetiletá voda oblast vodního zdroje Ostrožská Nová Ves nezaplavuje. V případě vodního zdroje Bzenec a přilehlé plánované štěrkovny k zaplavení dvacetiletou vodou dochází.
- i) K bodům 6 a 7: Ve vyjádření odvolatelů jako reakce na vyjádření protistrany ze dne 1. 4. 2019 (str. 5) bylo prokázáno, že právě průnik povodňové vody do Vodárenského jezera (rok 1997) na několik měsíců podstatně snížil realizovaný odběr. Odběr vody z Vodárenského jezera (bývalé těžební laguny) u Ostrožské Nové Vsi tedy má svá rizika. Vodní plochy se v letních měsících prohřívají až k 25°C. Vyskytují se rizika zvýšeného bakteriologického oživení, voda se obtížně upravuje na požadovanou teplotu. I proto Slovácké vodárny provozují i další prameniště (jímací studny Les, vrt HVN9). Je zcela proti duchu předběžné opatrnosti zvyšovat rizika průniku povodňových vod do horninového prostředí vytvořením těžební laguny Uherský Ostroh u 5. největšího vodního zdroje v ČR. Těžební laguna je navrhována jen 620 m od krajní jímací studny prameniště Bzenec III sever. Současně je ale navrhovaná těžební laguna vzdálena jen 255 m od hranice ochranného pásma druhého stupně 2a v němž je explicitně zapovězeno: „těžit zeminy a zemní hmoty“ (Rozhodnutí č.j. Vod 1299-1985/1989/Ku-235 z 1.3.1989) aby nedošlo k odkrytí hladiny podzemní vody.
- j) K bodům 6 a 7: Problematikou jezer u Ostrožské Nové Vsi se zabývala Sedláčková (2006).¹ Pro zachování vhodných poměrů jakosti Vodárenského jezera je požadováno: zachovat přítok pouze podzemních vod (to v aktivní záplavové zóně projektované těžebny Uherský Ostroh nelze), zachovat hloubkové poměry, kdy více než 50% vodní plochy je mělčí než 5 - 6 m aby mohly kořenit vhodné druhy vodního rostlinstva. Při mocnosti povodňových hlín 3 m by v těžbě Uherský Ostroh zbyvala k odtěžení vrstva max. 2 - 3 m štěrkopísku. Sedláčková se razantně postavila proti možnosti přetěžit Vodárenské jezero do větších hloubek právě kvůli „výraznému zeslabení odolnosti jezera proti eutrofizaci“. Požadavek těžby na kótu 158 m n. m. v rámci záměru Uherský Ostroh při běžné úrovni hladiny podzemní vody v prostoru těžebny 168.5 m n. m. vytváří ve vztahu k požadavkům Sedláčkové lagunu nevhodně hlubokou - ohroženou eutrofizací.

C. V bodech 8 - 10 je argumentace ve prospěch otvírky těžebny Uherský Ostroh opřena o vyjádření pravděpodobně zastupitelstva Městysu Polešovice a vztahených k těžbě Polešovice.

- a) Pokud je skutečně cílem, aby byl vyslyšen hlas místních samospráv i občanů, lze odkázat na dvě petice: 1/ „NE!“ ohrožení vodního zdroje pitné vody pro Hodonínsko a 2/ „NE ohrožení pitné

¹ Sedláčková, J., (2006): *Ostrožská Nová Ves - jímací území. Hydrogeologický posudek, průběžná zpráva. VODNÍ ZDROJE HOLEŠOV a.s.*

vody pro 140. tisíc lidí – NE TĚŽBĚ ŠTĚRKOPÍSKU“, které projednávala Poslanecká sněmovna a v případě druhé petice Senát ČR. Nesouhlas v nich vyjádřilo více než 25 tis. občanů včetně bývalého premiéra Bohuslava Sobotky. Nesouhlasné stanovisko se záměrem těžby v blízkosti vodního zdroje Bzenec komplex vyjádřilo také 57 zastupitelstev obcí na Hodonínsku přijetím usnesení ve věci nesouhlasu s těžbou.

- b) Praktiky, které těžební společnost „pro naklonění obcí“ používá, byly zdokumentovány Českou televizí v rámci pořadu Nedej se s názvem: „Štěrkopisky - rozkol v Čavyni“ (<https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1095913550-nedej-se/214562248410009-sterkopisky-rozkol-v-cavyni>). Každopádně užití výstupu zastupitelstva Městysu Polešovice k problematice štěrkovny Polešovice ve vztahu k prosazení otvírky těžebny Uherský Ostroh v blízkosti vodního zdroje Bzenec komplex **je odborně zcela irelevantní**.
- c) Co se týká odborné argumentace, nelze nevidět, že odvolatel č. 1 nesouhlasí ani s těžbou štěrkopísků (resp. současně plánovaným rozšířením těžby) v lokalitě Kolébky, natož pak v lokalitě Uherský Ostroh.
- d) Proklamativní využití těžební laguny k účelům závlahy, či zásobení obyvatel je opakovaný postup těžební společnosti jak obejít nařízení vodního zákona o zákazu těžby v CHOPAV (chráněná oblast akumulace podzemní vody). I naprostému laikovi je zřejmé, že pro účely zásobení obyvatel, nebo zemědělských ploch postačuje vyhloubit hydrogeologické vrty, nebo využít existující vodní plochy a rozhodně není potřeba za tímto účelem vytěžit statisíce tun štěrkopísku.

D. V bodech 11 – 16 je argumentace ve prospěch otvírky těžebny Uherský Ostroh opřena o vyjádření SVK k záměru rozšířit těžebnu Polešovice.

- a) Zásadním a podstatným rozdílem mezi uváděným zdrojem Polešovice a provozovaným vodním zdrojem Bzenec komplex jsou věnovány jednotlivé odstavce bodu A tohoto vyjádření, na které odvolatelé tímto primárně odkazují.
- b) V odstavci c) bodu A je vysvětleno, že případným zprovozněním vrtů u Polešovic by vznikl hydraulický problém vodnímu zdroji Bzenec komplex. Tyto záležitosti nejsou nijak dořešeny a zprovoznění prameniště v oblasti Polešovice „v dlouhodobém horizontu“ není nikterak dané.
- c) Předně je znovu potřeba poukázat na skutečnost, že těžebna Polešovice je situována mimo aktivní záplavové území při okraji údolní nivy. Automatické užití analogie se záměrem Těžebny Uherský Ostroh je nepatřičné i vzhledem ke vzdálenosti k užívaným vodním zdrojům.
- d) Zcela nepatřičné je rovněž srovnání provozovaných pramenišť vodního zdroje Bzenec komplex s vrty u Polešovic bez patřičné vodárenské infrastruktury a všech náležitostí potřebných k zahájení jímání podzemní vody.
- e) Rovněž lze vyjádřit přesvědčení, že argumentace SVK by vypadala zcela jinak za podmínek, kdy by vrty HV-101 až HV-114 v Polešovicích byly jediným a skutečně využívaným prameništěm společnosti SVAK. Za takových okolností by dost možná ochranná pásma vodního zdroje těžbu předem zcela vyloučila, nebo alespoň posunula na podstatně delší vzdálenost.
- f) SVK začal Ostrožsko (Vodárenské jezero) využívat se zpožděním za těžářem. Nejdříve byla těžba, teprve potom potřeba centralizovaného vodního zdroje. V dané situaci a pozici je kompromis a koexistence s vodními plochami po těžbě určitou nutností. Tím spíše, že v zájmové oblasti existuje velký tlak na rekreační využití vodních ploch a jejich dobrou dopravní obslužnost. Současně z bodu 11 vyplývá, že orgány SVK jsou často starostové, kteří musí velmi delikátně

balancovat zájmy ochrany vodního zdroje a zájmy svých voličů směrem k vytváření míst „pro rekreaci“.

- g) Poukazování na přínosy těžby štěrkopísků v souvislosti s vytvářením vhodných podmínek pro nové vodní zdroje je zcela zavádějící. Z bodu i) kapitoly B jednoznačně vyplývá, že těžbou vzniklé otevřené vodní plochy jsou podstatně zranitelnější než zdroje podzemní vody kryté málo propustnou vrstvou povodňových hlín. **Žádné příznivé podmínky pro jímání vod vlivem těžby nevznikají, zejména ne v záplavových územích.** To se přímo v praxi potvrdilo při povodních v roce 1997 (bod h) kapitoly B), kdy Vodárenské jezero vzhledem ke zhoršené kvalitě vody bylo využíváno podstatně méně. Je zcela proti principu předběžné opatrnosti a strategického rozhodování o rozvoji vodárenské infrastruktury povolit těžbu a zvyšovat tak zranitelnost dalšího vodního zdroje (Bzenec komplex) v posuzované části nivy Moravy.
- h) Vnucovaná analogie mezi těžebnou Polešovice **vedle nikdy neprovozovaného prameniště Polešovice** a mezi provozovaným vodním zdrojem Bzenec komplex s blízkým záměrem těžebny Uherský Ostroh je argumentační faul těžební společnosti. Při detailním porovnání a prozkoumání faktů tuto analogii nelze v žádném případě uplatnit. Stačí si uvědomit rozdíl rizik kontaminace vodního zdroje zásobujícího 140 tis. lidí a kontaminace oblasti nevyužívané řady vrtů.

III. Závěr

Vzhledem k výše uvedeným důvodům odvolatelé ČBÚ žádají, aby při posuzování odvolání k vyjádření protistrany nepřihlížel, jelikož protistrana „srovnává nesrovnatelné“, tudíž je toto její vyjádření pro daný záměr zcela irelevantní. Zároveň odvolatelé trvají na své dosavadní argumentaci o tom, že rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru je nezákonné a žádají ČBÚ, aby toto rozhodnutí zrušil.

V Brně dne 13. 1. 2020

Vodovody a kanalizace Hodonín, a.s.	Obec Ostrovánky	Obec Vřesovice
Město Vracov	Obec Nechvalín	Obec Vnorovy
Obec Dolní Bojanovice	Obec Čejč	Obec Tvarožná Lhota
Město Veselí nad Moravou	Obec Starý Poddvorov	Obec Skoronice
Obec Moravský Písek	Obec Mutěnice	Město Kyjov
Obec Vlkoš	Obec Archlebov	Město Hodonín
Obec Karlín	Obec Hrušky	Obec Nová Lhota
Obec Hovorany	Obec Šardice	Obec Ježov
Obec Žeravice		